

Torenallee 22-564

Korte omschrijving

Hoge Rug Strijp S, voormalige Philipsgebouwen SBP (Torenallee 22-38), SAN (Torenallee 40-308), SK (Torenallee 310-564)

Het besluit van Philips om behalve lampen ook radio's te gaan produceren, leidde tot een enorme uitbreiding van fabrieksgebouwen. Nog steeds wordt complex S gemarkeerd door de keten van betonnen hoogbouw langs de hoofdstraat van het terrein, de Torenallee.

Drie losstaande gebouwen van zeven lagen lijken in hun geleding sterk op de Witte Dame langs de Emmasingel uit dezelfde jaren. Ook de markante hoekmassa's met trappenhuizen en liften zijn vergelijkbaar met het complex in het centrum van de stad. De indeling van het fabrieksterrein is hier echter meer planmatig en rationeler.

Op de begane grond waar ooit een spoorlijntje langs de gevel liep, zijn de per travee gebogen overkappingen later dicht gebouwd.

Datum van aanwijzing: 28-09-2001

Datum van registratie: 16-02-2004

Rijksmonument nummer complex: 518768

Rijksmonument nummer panden: 518771

Redengevende omschrijving

Complex

Inleiding

Als gevolg van de groei die de Philips aan het begin van de twintigste eeuw doormaakte werd uitbreiding van de bebouwing noodzakelijk. De noodzaak van een eigen glasfabriek in de Eerste Wereldoorlog vormde de eerste aanzet tot opzetten van een nieuw complex. Hiervoor werd een nieuwe locatie in Strijp ingericht, in het verlengde van reeds bestaande Philips-bebouwing (complex Emmasingel en Philipsdorp). Het is een rechthoekig terrein, ten zuiden van de spoorlijn. In het noorden wordt dit complex begrensd door de Mathildelaan, in het noordwesten door de Beukenlaan. De Kastanjelaan-Schootsestraat sluit het complex in het zuiden en oosten af en in het zuidwesten wordt het complex afgesloten door de Glaslaan. Het geheel bevindt zich inmiddels in een gebied met veel Philipsbebouwing: aan de overzijde van de Glaslaan is het complex Strijp II ontwikkeld met

Rijksmonument

bebouwing uit een latere fase. Aan de overzijde van de Kastanjelaan ligt de voormalige Philips-bedrijfsschool uit 1949, daarachter bevinden zich woningen van het Philipsdorp. Achter de Beukenlaan strekken zich opnieuw woonwijken in opdracht van Philips gebouwd uit. De inrichting van het terrein werd ontwikkeld door A.I.J. de Broekert, in dienst en in opdracht van Philips. In het concept werd een grote mate van rationaliteit toegepast. Ook bebouwing uit een latere bouwfase werd in deze structuur ingepast. Vanaf de jaren twintig van deze eeuw is het gebied systematisch ingevuld met industriegebouwen. Aan het spoor staan de objecten evenwijdig aan de spoorlijn, voor de verdere bebouwing op het terrein is de Kastanjelaan (schuin ten opzichte van het spoor) richtinggevend geweest.

Omschrijving

De te beschermen gebouwen binnen het complex worden vooral gevormd door driebeukige, meerlaagse fabrieksgebouwen welke gezichtsbepalend en richtinggevend voor het complex zijn. De panden hebben een brede centrale straat en over het algemeen een lage verdiepingshoogte in de magazijnen. Door de systematische toepassing van overeenkomstige principes in verschillende gebouwen was het mogelijk standaard elementen toe te passen. Zo is steeds gebruik gemaakt van beton skeletbouw en zijn in een aantal gebouwen varianten van dezelfde trappen te vinden. Verder zijn identieke stalen I-profielen van Krupp gebruikt en bimsbetonnen cassette dakplaten (van het constructiebedrijf De Vries Robbé) algemeen aanwezig. Er is vooral gebruik gemaakt van natuurlijke verlichting door horizontaal aaneengesloten lichtbanden. Dit door Philips ontwikkelde type had een optimale maatvoering tot gevolg.

Het betreft de gebouwen SA, SDM (veemgebouw), SBP/SAN/SK en SF (pompgebouw).

Waardering

Het complex van de Philipsgebouwen aan de Glaslaan is van algemeen belang. Het geheel heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling van de nijverheid, in het bijzonder de stichting van de op nationaal niveau van belang zijnde Philipsfabrieken en als visualisatie van de typologische ontwikkeling van de grootschalige hoogbouw voor de industrie. Het heeft innovatieve waarde vanwege de grootschalige en technisch uitgewerkte toepassing van gewapend betonconstructies. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de uiterst sobere maar indrukwekkende vormgeving van een deel der gebouwen en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen; het is tevens van belang als voorbeeld van het werk van in het bedrijf werkzame architecten. Het geheel is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam wegens opzet en constructie en als samenhangend industrielandchap langzamerhand zeldzaam.

Inleiding

Hoge Rug Strijp S, voormalige Philipsgebouwen SBP (Torenallee 22-38), SAN (Torenallee 40-308), SK (Torenallee 310-564)

Reeks van drie meerlaagse FABRIEKSGEBOUWEN, gebouwd in respectievelijk 1930, 1929, 1927 naar ontwerp van ir. A. de Broekert. Zgn. "industrieboulevard" in functionalistische stijl, die richtinggevend en maatbepalend voor complex Strijp I is geweest.

Omschrijving

Drie maal een langgerekt, zevenlaags gebouw op rechthoekige plattegrond onder een plat dak. Aan de straatzijde zijn de panden op de begane grond voorzien van een eenlaagse uitbouw met golvend dak, per travee gebogen. Aan de uiteinden van de panden zijn uitstekende bouwmassa's geplaatst waarin zich liftschachten en trappenhuizen bevinden.

De panden zijn uitgevoerd in beton, SAN en SK zijn bepleisterd, op gebouw SBP zijn bekistingssporen zichtbaar.

De gevels worden grotendeels in beslag genomen door brede ramen met metalen kozijnen en een roedenverdeling. De ramen in de trappenhuizen zijn kleiner. Het interieur is als gevolg van gewijzigd gebruik ingrijpend veranderd.

Rijksmonument

Waardering

De reeks van panden is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling van de nijverheid, in het bijzonder de stichting van de op nationaal niveau van belang zijnde Philipsfabrieken en als visualisatie van de typologische ontwikkeling van de grootschalige hoogbouw voor de industrie. Het heeft innovatieve waarde vanwege de grootschalige en technisch uitgewerkte toepassing van gewapend betonconstructies. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de uiterst sobere, maar indrukwekkende vormgeving en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen; het is tevens van belang als voorbeeld van het werk van de architect A. de Broekert. Het is tevens van belang wegens de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam vanwege opzet en constructie en als onderdeel van een samenhangend industrielandchap langzamerhand zeldzaam.